

Till TCO

Vision önskar härmed delge TCO förbundets synpunkter gällande TCOs remissvar på Socialdepartementets PM, Förslag om ändrad beräkning av livränta vid arbetsskada, daterad 2016-11-11

Utifrån de beräkningar som Vision har gjort, kommer de flesta av Visions medlemmar inte att påverkas negativt av en förändring från beräkning av reell semesterersättning till en schablonberäkning. Det finns dock vissa avtalsområden där semesterdagstillägget är högre vilket innebär att medlemmarna generellt kommer att bli underkompenserade genom en schablonberäkning. Riktigt lågavlönade inom kommun- och landstingssektorn, som därmed enligt kollektivavtal har ett extra semesterlönetillägg, kommer också att förlora på den föreslagna förändringen. Ju mer lönen understiger 21 127 kr (2016), desto större blir underkompensationen med schablonberäkningen för de kommun- och landstingsanställda. Med en lön på 18 839 kr skulle underkompensationen bli drygt 3300 kronor per år vid beräkningstillfället.

Det finns fördelar med en schablonberäkning, Försäkringskassans hantering bör kunna bli snabbare samt färre felaktiga beräkningar kommer att göras. Dock är arbetsskadelivräntan en kompensation för den inkomstförlust man drabbats av på grund av en arbetsskada. Försäkringskassans handläggning har redan 2006 förenklats så att man nu endast fastställer ett enda livränteunderlag, som huvudregel. Som Högsta förvaltningsdomstolen i 2013 ref. 58 konstaterade, borde därmed handläggningen inte anses särskilt betungande för myndigheten. Eftersom livränteunderlaget i normalfallet fastställs en enda gång och sedan endast uppräknas, kommer också en relativt liten felaktig beräkning av inkomstförlusten på sikt att kunna ge en större reell förlust. Det skulle innebära att man frångår utgångspunkten att livräntan i princip fullt ut ska kompensera för inkomstförlusten vid arbetsskada.

För att underlätta hanteringen i ett större antal fall anser Vision att lagstiftningen skulle kunna utformas så att schablonberäkningen bestäms vara huvudregeln. I de fall där denna inte ger en tillräcklig kompensation bör man i lagstiftningen ge utrymme för en beräkning utifrån de verkliga förhållandena, i det fall den enskilde försäkrade begär det. Det bör då ankomma på Försäkringskassan att i sina beslut ge den försäkrade tillräcklig information så att denne kan tillvarata sina rättigheter.

Vision vill vidare påpeka att lagförslaget inte är tydligt formulerat, och i delar är skrivningarna till och med felaktiga och behöver därmed omarbetas. Någon definition av begreppet, årslön av anställning, finns varken i Socialförsäkringsbalken eller i inkomstskattelagen. Det får ändå antas att årslön i normalfallet vid beräkning av förlusten utgörs av månadslönen *12, trots att det under cirka en månad av året definitionsmässigt kan sägas inte utgå lön till arbetstagaren, utan istället semesterlön och semestertillägg. Därvid är det tidigare genom praxis fastställda beräkningssättet månadslön multiplicerat med en schablon på 12,2 mindre problematisk.

I lagstiftningsförslaget anges att semesterlön och semesterersättning ska ingå i beräkningen med ett schablonbelopp som utgörs av talet 0,0167 multiplicerat med årslönen i anställningen. Talet 0,0167 multiplicerat med lönen i tolv månader, motsvarar ungefärligen Visions kollektivavtalade semesterdagstillägg inom de flesta avtalsområden, men inte semesterlönen enligt kollektivavtal, som normalt är den anställdes löpande månadslön. Semesterlön enligt semesterlagens sammalöneregel är den vid semestertillfället aktuella vecko- eller månadslönen, eventuella fasta lönetillägg samt ett semestertillägg. 0,0167 multiplicerat med årslönen av anställningen motsvarar därmed inte heller semesterlönen så som den är definierad i semesterlagens sammalöneregel. Det är därmed semestertillägget/semesterdagstillägget/semesterlönetillägget eller motsvarande som man avser att 0,0167-beräkningen ska kompensera, snarare än det som lagförslaget nu uttrycker, det vill säga semesterlön och semesterersättning. Skrivningen, så som den nu är föreslagen, pekar på att 0,0167-beräkningen även ska kompensera för lönen under semestern. Detta tycks dock inte vara avsikten, men om så skulle vara fallet avstyrker Vision förslaget till förändrad lagstiftning, då detta skulle innebära en kraftig underkompensation för förlusten.

Linda Olausson
Ombudsman, försäkring,
Vision